

a Inueteq; sūt d; iabis t̄c. Si aut̄ querat̄ q̄liter cognoscet̄ vna ab aliis: p̄t dici sicut dictū fuit Num. xxii. de virginib; madianita rū sc̄z q̄ faciebat m̄lieres trāsire aū arcā dñi: et ex signo ibidem dato cognoscet̄ q̄ essent vrgines et q̄ nō. **b** Abiserūtq; nūcios ad fili; benia. t̄c. q̄ duceret illas vrgines. **c** Et p̄ceperūt eis vt eas susciperent in pace. In hebreo h̄r: Precepereūt eis vt eos susciperet̄ in pace. Et vtrūq; fuit vez: q̄ p̄ceptu; fuit filiū beniamin q̄ recipereūt il; las vrgines i vrores: et vrginib; q̄ i h̄ colent̄. **d** Dixerūtq; Dic p̄n̄ describit̄ repatio dicte trib; ḡ m̄lieres ab eis captas: de cōsilio t̄n; et voluntate maioꝝ d; isrl. Circa qd̄ p̄mo ponit̄ dictoꝝ maioꝝ cōsultatio. sedo consultationis denūciatio ibi: Precepereūtq; Circa primū d; Di xerūtq; maiores natu. ad quos spectabat cura totius populi. **e** Quid faciem⁹ reliquis: q̄ adhuc remanebat. cc. viri de beniamin absq; vrores. **f** Filias enim t̄c. d; t̄ communiter q̄ poterant: quia filiū beniamin nō poterat̄ ducere alienigenas vrores: et sic iuramentum illud videbat esse contra charitatē: q̄ erat p̄tra reparacioneꝝ vnius tribus que regatio cedebat in bonū cōmunitatis totiꝝ populi: et iō nō erat seruandū: verūtamen q̄ tūc t̄gis horridū erat frāgere q̄ dūcūt̄ iuramentū: iō habuerūt aliud cōsiliū: videlicet q̄ filiū beniamin non h̄nt̄ vrores veniret latēter p̄pe lo cū silo: et ibi d; vrginib; ducetib; choros acciperet̄ sibi sūmū nūmēz suū et fugerent̄ in terram beniamini. Nec maiores natu hoc p̄sulētes venerūt̄ cōtra iuramentū suū: q̄ nullus iuraverat nisi de p̄p̄ris filiab;. Siliter nec p̄s eaꝝ: q̄ nō fuerūt in h̄ cōsilio nec dederūt̄ eis. Siliter nec filiū beniamin eas rapiētes peccauerūt̄: q̄ h̄ fecerūt̄ d; mandato illoꝝ ad q̄ spectabat cura totius ppli vt dictū ē et p̄babile ē: q̄ ille vrgines cōsensērūt̄ in m̄rimoniū anteꝝ coḡcerent̄ ab eis. et ex dicti p̄t̄ l̄ra vslq; ibi: **g** Abiseremī eoꝝ: n̄ ei ra. eas iure bel. t̄c. nō p̄p̄ negationē da tionis: q̄ sic etiā maiores natu h̄ al legates essent in p̄sili culpa: eo q̄ suas filias illis nō dederāt: et sic n̄ ha beret̄ fronte sic loqndi: h̄ illud pec catū est intelligendū eo q̄ nō custo dierāt filias suas diligēt̄: h̄ pmise rāt̄ eas ducere choros q̄ cāpos vbi poterat̄ capi. eo em̄ ip̄o q̄ iurauerāt non dare eas filiū beniamin: debe bāt̄ eas sic custodire q̄ illi non habe rēt̄ facultate rapiēdi. Sic ḡ exponit̄ hic passus sūmū trāstionē n̄ram. In hebreo aut̄ h̄ sic: Abiseremī eoꝝ. Nō em̄ cepim⁹ viro vrore suā i bello: nec vos dedist̄ eis: q̄si t̄pe culpe minti: q̄d̄ sic exponit̄ hebrei: Abiseremī eoꝝ vt possint̄ repare tribuz p̄ generationē. Nō em̄ cepim⁹ viro vrore suā. i. cuiilibet viro vrorez sibi copulādā. In bello p̄tra viros iabes: h̄ deficiunt̄ ducēti. Nec vos dedist̄ eis q̄si t̄pe culpemini. i. n̄ p̄t̄ vos ip̄oni culpa trāgressionis iuramenti ex

menti ex quo tempore quo accepere runt̄ viros interficie: vrgines aut̄ re seruate. Inueteq; sūt de iabis galaad q̄dringente vrgines q̄ nescierunt̄ viri thorū: et adduxerūt̄ eis ad castra i silo in terrā chanaan. Diseruntq; nūcios ad filios beniamini q̄ erāt̄ i petra remmō et p̄ceperūt̄ eis vt eas susciperet̄ in pace. Venerūtq; filiū beniamin in illo t̄pe: et date sunt eis vrores d; filiab; iabis galad: alias aut̄ nō repererūt̄ quas simili modo traderent̄. Uniuersusq; israel valde doluit̄ et egit penititudinem super interfectione vnius tribus ex israel: dixerūtq; maiores natu: Quid facimus reliquis qui non accepereūt̄ vrores? Omnes in beniamin fēmine considerunt̄: et magna nobis cura ingenioꝝ studio prouidēdum est ne vna tribus deleatur ex israel. Filias enim nostras eis dare nō possumus/ constricti iuramento et maledictione qua dixim⁹ maledictus qui dederit de filiab; suis vrorem beniamin. Ceperūtq; consiliū atq; dixerūt̄: Ecce solēnitas dñi ē in silo anniuersaria/ que sita est ad septentrionē vrbis bethel/ ad orientaleꝝ plagam vię que de bethel tendit ad schimam: et ad meridiē oppidi lebona. Precepereūtq; filiis beniamini: atq; dixerūt̄: Ite et latitate in vineis. Cūq; videritis filias silo ad ducēdos choros ex more procedere: exite repente d; vineis: et rapite ex eis singuli vrores singulas: et pergite in terrā beniamin. Cūq; venerint patres earum ac fratres/ et aduersum vos queri ceperint/ atq; iugari: dicem⁹ eis: Diseremini eorum. Nō enim rapuerunt̄ eas iure bellantiū atq; victorū: sed rogātibus vt accipereūt̄ et nō dedistis: et a vestra pte p̄catum est. Fecerūtq; filiū beniamin ut sibi fuerat̄ imperatū: et iuxta numerum suum rapuerunt̄ sibi de his que ducebant̄ choros vrores singulas: abierūt̄ q̄ in possessionem suam edificāt̄ vribes et habitātes in eis. Filii quoq; israel reuersi sunt per tribus et familias i tabernacula sua. In dieb; illis nō erat rex in israel: sed vnuſq; quod sibi rectum videbatur hoc faciebat.

Explicit liber Judicum.
Liber Ruth incipit

Capitulum. I
In diebus vnius iubilis quādo iudices

menti ex quo tempore quo accepere runt̄ eas: scilicet t̄ps post iuramenti vestri: quia nō dedistis eis nec plus iuraueratis: scilicet nisi q̄ nō daret̄ eis. cōtra qd̄ nō fecisti: q̄ nō ceperūt̄ eas de volūtate vestra.

Liber Judicū finit: Incipit post illa venerabilis magistri Nicolai de lyra super librum Ruth.

In dieb; vniū La. I iudicis. Hic p̄sequēter ponit̄ tertius casus: scilicet ipsius Ruth. Et diui dicitur in quattuor partes: quia p̄mo describit̄ ipius Ruth cōuersio gratiosa. scđo el̄ cōuersatio virtuosa. tertio cōuentio legalis. quarto copulatio matrimoniū. Partes incipiunt in quattuor capitulis huius historie. Prima ad huc i duas: quia primo describit̄ cōuersiōis occasio. scđo ip̄a cōuersio ibi: Cui dixit noemi: Occasio aut̄ cōuersiōis Ruth ad iudaismū fuit eo q̄ fuit desponsata filio elimelech iudeo p̄egrināt̄ in terra moab. Et iō primo describit̄ ipsius elimelech p̄egrinatio. scđo ipsius Ruth desponsatio ibi: Qui accepereūt̄. Circa primum primo describitur tempus p̄elegationis huius/ cum dicitur: h̄ In diebus vniū iudicis. quis aut̄ h̄ fuerit: varie dicit̄. Hicit enim magister in historiis et aliqui expositores alij: q̄ iste index fuit heli qui cum hoc usurpauit sibi sacerdotium: quia non fuit de eleazar: sed de iithamar. Licit aut̄ istud scđm dictū sit verum quantū ad hoc. Q̄ heli non fuit de eleazar sed d; iithamar: non tamen videb; verum q̄ sibi usurpauerit sacerdotius. quia. Re gum. ii. f. dicitur ip̄i heli in persona domini: Loquens locut̄ sum: vt domus tua et domus patris tui ministraret in conspectu meo vslq; in semipiternū t̄c. Ex quo videb; q̄ illud sacerdotium habuit ex ordinatione diuina: vt dicetur ibidem plenus. Primum etiam dictum nō videb; veruz: videlicet p̄elegatio elimelech que hic describitur cōtigerit tēpore heli: quia a principio quo incepit iudicare israel vslq; ad principiū regni dawid fluerūt̄ t̄m. lxx. annis prout fuit declaratū. s. Judic. xi. In isto igitur tempore oportuit sūmū iudicium q̄ p̄elegatio elimelech fuisse: et q̄ booc de ruth obeth genuerit. et obeth iesse: et iesse dawid: et vita ipsius dawid vslq; ad principiū regni fuit: quod nō videb; verum. Primo quia de isto tempore fluxerunt vndeclim anni ad minus aū na t̄s. 17. c. et. tinitatem obeth: videlicet decem anni quibus noemi mansit in regione moab: vt habetur in hoc ca. et vnuſ annus ante nativitatem obeth: quia dato q̄ booc statim accepereūt̄ Ruth post aduentum eius in bethleem cū noemi: tamē anteꝝ natus fuisse de ea obeth transiūset annus vndeclimus totius. vel saltēm fere. Itē dawid virit. xx. annis anteꝝ cepit regnare. vt habetur. ii. Regū. v. Itē p̄esse pater dawid iam erat senex q̄n h̄ illū. * genuit̄ da

Glo.ordi.

Eta facta est fa. Proprius paucitatem spiritualium doctorum quodibus iudicandi datur auctoritas: facta est fama regni dei quoniam lex etiam in iudaicas traditiones corrupta est. **b** Abiit homo Ruth. Raba. Christus. s. in bethleem iuda natu peregrinatione huius mundi visitavit cum uxore sua. i. ecclesia: et cum duobus liberis: duobus s. ordinibus prophetarum et apostolorum quod sanguine Christi a peccatis seruitute sunt liberati. **c** Abiit homo. Raba. Quem quidem decalogum intelligunt et uxore eius synagogam et duos filios regalē honorē et sacerdotalem: quod non solum in gente iudeorum: sed et presulorum copulaz sibi acqrebant: sicut in tpe dauid et salomonis et aliorum factum est. **c** Adhaerens. Qui de fenestra vel a principio: hic est chorus: pphaz et quod de fenestra primi fideli lumine in orbem pcessit: quod etiam veri minimis. i. Christi primi predicatorum fuerunt. **d** Chelion. Constatatio. hi sunt apostoli qui enigmata pphaz ad consumationem plenam intellectu predixerunt. hi merito eufratei: et de bethleem iuda orti sunt quod celesti pane satiati per predicationem euangelij fructu predicationis collegerunt: eufrate enim frugifer: bethleem domus panis: iudicatus. das confessio interpretat. **e** Vos date illis manducare. **f** Eccl. 9. a lis manducare. **g** Eutes predicant euangelium. **h** Joh. 15. c gelu regni dei. **i** Et alibi: Elegi vos de mundo ut eatis et fructus afferatis. **e** Ruth. Videamus vel festinans vel deficie in quod obediencia et credulitas generaliter designat: de quibus dicitur: Populus quem non cognoui serviuimus mihi et ceterum. **j** Et alibi: Ethiopia pueret manus eius deo. **k** Cababant duo populi per sanctos predicatorum ad portum fidei et electorum dei ut ex diuersis gregibus fieret unus ouile. **l** Mortui sunt et ceterum. Post perfectio nementum laboris. i. de exilio huius mundi ad celestia regna migraverant: ut expleto mandato decalogi acciperent denarij beatitudinis. **m** Egressa est cum utraque nuru. Studiose satagit ecclesia ut plebes quod apostoli et prophete tempore suo instruerunt predicat ad unitatem fidei et societatem christiane religionis quam scriptura referente dicit: quod iustus non derelinquit: nec semper eius querens panem: quod de celo descendit. **n** Ite in dominum. Ecclesia non indiscretamente agit: nec indiscretamente quod recipit. **o** Non habet omni spiritum credere: sed probante spiritus si erit deo sunt. Possunt hec synagoge venire quod retrahit ad fidem christi venientes: et maxime illi ut supata a vita infirmam se cogscit et effeta dicuntur: Reuertimini filie mee. **p** Non ultra

Nico.de lyra

q genuit dauid: ut videat: quia habuit sex filios ante eum: ut habeat. i. Reg. xvi. et. i. David. ii. et sic habuit triginta nouem annos ad minus: ut videat quoniam genuit dauid: hoc etiam pater ex hoc quod dicit. i. Reg. xvii. quod erat senex et gradevans et iam emerite militia quando dauid adhuc adolescentem missus fuit ab ipso ad visitandum fratres suos. Si autem isti anni simul coniungant faciunt annos. lxx. et sic non remanet aliquod tempore vite ipsius obediens quousque possit generasse ipsum esse. Posito etiam cum hoc per elimelech a anno heli cepisset peregrinari. Propter quod non videat vero quod historia ruth fuit tempore heli: sed ante. Et id aliter dicitur hebrei et melius ut videat: quod iste iudeus fuit abessan: de quod dictum fuit Iudic. xii. quod fuit anno heli quod dragintas septem annos ut patuit ex dicto supra Iudic. xii. Dicitur etiam hebrei quod iste abessan et booz est idem binomius tunc. Oportet tamen dicere quoniam ista via quod peregrinatio elimelech incepit ante tempore Ruth incipit indicare: quia invenit ppter septem annos tunc: et notum fuit in regione moab decem annos: ut

Ruth

a preterant facta est fama in terra. **T**homas

b Abiit homo de bethleem iuda ut peregrinaret in regione moabitide cum uxore sua: ac duobus liberis: ipse vox deus meus rex. hic est christus cui dicitur: Intende vocis orationis meae: rex meus et deus meus. **c** Pulchra es amica mea et ceterum. **d** Cabat elimelech et uxoris nomen: et duo filii: alter maalum et alter chelion: eufratei de bethleem iuda. **e** In iudeam que male vtebat legem. **f** Gressus regione moabitide moribant ibi. **g** Et mortuus est elimelech in exilio huius mundi. **h** Ecclesia. **i** Cum maritus noemi: remansitque ipse cum filiis suis: doctoribus. **j** Quia apostoli duas plebeias sibi sociavere contortum iudeorum. s. et genitum. **k** Iisus: qui accepserunt uxores moabitidas: qui accepserunt uxores moabitidas: quoniam una vocabat orpha: et altera ruth. **l** Nascerunt ibi decem annos: apostoli et prophete.

m Nisi: et ambo mortui sunt maalon vi in bac peregrinatio post ascensionem domini. **n** Ecclesia. **o** prophetis et apostolis quoque cadelicit et chelion: remansitque mulier ruit presentia ipsali vel corporali. **p** Obdatura duobus liberis ac marito. Et surrexit ut in patria pgeret: cum utraque nuru sua de regione moabitide: audierat enim quod resperisset dominus post vite. **q** pulu suu et dedisset escas. Egressa est itaque de loco peregrinatio sua per plebeis. **r** Tempore vel mandat eius. cum utraque nuru: et iam in via reuertendi posita in terra iuda: dixit ad eas: Ite in domum matris vestre: et faciat vobis dominus misericordiam sic ut fecistis cum mortuis et mecum: det vobis inuenire requiem in domibus virorum quod sortitur est: et osculata est eas. **s** Quae eleuata voce flere ceperunt et dicere: Techum pgemus ad populum tuu. **t** Quibus illa respondit: Reuertimini filie mee: cur venitis

La. I

annis: ut dicitur istra eo. ca. et hoc accepit ruth post: Verum illa peregrinatio per redditum noemi fuit emissa sub abessan quod est idem quod booz est hebreos: id dicitur quod fuisse tempore heli: quod res a fine denotat et quod ista historia est ponit ad ostendendum quod dauid rex descendit de booz: ut ppter tempore in fine. **a** Facta est fa. in ter. ppter ipsius ppter.

b Abiit homo de bethleem et ceterum. **c** Causa huius peregrinationis varie assigatur. **d** Et est huius ppter aliqd spaciū immobilem ad terram redditum: ut sic retraherentur ab enormibus potestis quod erat in iuoluti: quod non fecerunt. ppter quod tanta fama facta est in terra illa per elimelech quod erat de nobilioribus et potentiis civitatum bethleem: fuit coactus ire ad terram extraneam ad quod erat in victu suu. **e** Deinde autem dicitur quod ppter famam in illa terra accidentem multa pauperes recurrerunt ad elimelech quod erat dulcis et potens: et ppter auctoritate sua duorum erat ei dare: ppter quod ad eum adiunctorum portunitates illos existivit de terra israel cum bonis mobilibus quod habebat: et quod ex mala causa existivit: ibidem mortuus fuit cum filiis suis et depauperatus. **f** Cetera patet in libro. **g** Qui accepserunt. hic ppter describitur ipse ruth desponsatio. **h** Dicitur atque hebrei et etiam alliq. catholici quod ista ruth fuit filia eglon regis moab: sed huius videtur falsum: quod a tempore aucto. et iterfecit eglo ut habet Iudic. xii. fluxerunt anni ducenti. xxxii. usque ad abessan: ut declaratur fuit Iudic. xi. **i** Et multo plures anni fuerunt usque ad heli: et id est abessan fuit idem quod booz: ut dicitur hebrei: impossibile est quod ruth fuerit filia eglon quem interfecit aucto: quod adhuc erat sat iuvenis et aperte ad plementum fuit cuncta ipsi booz. **j** Ita si booz fuit alter ab ipso abessan ita quod historia ruth accedit tempore heli: ut dicunt aliqui: multo magis impossibile est quod ipse ruth fuerit filia predicti eglon: quod multo plures anni fuerunt usque ad heli et usque ad abessan: ut declaratur fuit Iudic. xi. et id est aliquis velut dicitur quod ruth fuerit filia eglo regis moab: oportet ppter dicere quod iste eglon fuerit alius ab illo quem interfecit aucto: et longe posterior: ipso: et tamquam ad hunc non videtur pueri interdictum fuisse dictum hebreorum et catholicorum: quod est hebreos licet iuverit diuines: tamquam fuit ibi depauperatus: ut dictum est. **k** Et huius videtur ex eo quod dicitur istra eodez causa: quod noemi rediit de terra moab vacua: sine viro filiis et diuitiis. **l** Non est autem verissimum quod regis moab dedisset filia sua uxori viro pauperi et extraneo: et si post datorem depauperatus fuisse vir et non est verissimum quod permississet ea recedere de terra sua ita pauperem quod indigeret colligere spicas in agro alieno: sicut dicitur de ruth secundum causam: et id est magis videtur quod ipse ruth fuerit de humili progenie. **m** Seq: d. **n** Audierat enim quod resperisset dominus post tempore heli et ceterum. **o** Ite in domum matris vestre: et faciat vobis dominus misericordiam sic ut fecistis cum mortuis et mecum: det vobis inuenire requiem in domibus virorum quod sortitur est: et osculata est eas. **p** Quae eleuata voce flere ceperunt et dicere: Techum pgemus ad populum tuum. **q** Quibus illa respondit: Reuertimini filie mee: cur venitis

Nico.de lyra

r rat ad nurum. **s** Moraliter. **t** Abiit homo de bethleem. **u** In hebreos iste fuit valde diuus iste auarus: ppter quod tempore famis exorte moleste ferebat petitioses suorum et ciuium quod fame coacti recurserunt ad eum auxiliu: et id ad declinandum petitioses eorum cum uxore ac filiis et mobilibus bonis abiit in terram moab. **v** Et quoniam habuit malum motiuum dominus ibidem puniuit eum morte ppter: et filiorum et consueptuorum bonorum ipsorum: ppter quod tempore eius noemi reversa in bethleem dixit. **w** Egressa sum plena et vacua me re. dominus: ut habeat istra

a **R**at ultra ha. si. **R**a. **T**ox synagoge vitate pfectis
et supuenienter culpam non tacerit qd a viro. i. dauid relictus: et a filius:
id est regis et principis puita sterile se esse et infirmam ad pceptum
filios deo pfecte post aduentum Christi. b **E**levata igitur voce **R**c.
Per has mulieres quod vna dolens et lugens a socrus recedit: alte-

ra obstinato aio adharet: credentes si-

gnificant: quod alii pcepta gratia baptismi

et societate fidei ad errores pfectos re-

laborunt: quod significat orpha: quod ad deos

suos reuersa est: alij vero definito pfectio-

pcepta gratiam cōsequuntur quod significat

ruth. c **Q**uocibus enim precepit sic

ecclia de gentibus vocata relicita pria. i.

idolatria omissa carnaliversatione et

desideriis: pfectus deo suu esse in quez

crediderunt sciri et iurare qd caro Christi ascen-

dit et p ei noie in h seculo pati vobis ad

morte: et cum populo secundum et prophetarum et pri-

archarum, vñ: Letamini getes cum plebe

ei. d **C**lides noemi. Habilis po-

pul obstante aio predicatorum sequitur in

terra sancta: et in ciuitate dei bethleem:

vbi ppas ad suscipientem spousum de stirpe

abrahae natu: in quod bndicet os getes vel

tribus terre. e **N**e vero me noemi.

Agescit synagogoga calamitatē suā quaz

post aduentum Christi merito patitur et refugit

pulchra vocari: quod tpa pspicitur sue fini-

ri pspicit. f **Q**ui pmi hor. mete-

rc. i. qn incarnationis sue ordinē ad my-

sterium passionis Christi pertinet. Hennis em-

bordeacea ipsi dñe pfectio passionis exprimit:

quod mense nouoz. i. pmo mense pfectit. Bñ

et ipse illo ad bethleem veniunt: qn lex

ipm quod docet in bethleem natu in pascha:

id est in mense nouoz pfectat occisum. Scia-

qz ecclia toto nisu laborat: vt qd ad fi-

de pfectio passionis pfectatibz aplis pmi ad

fidei veniunt quod alibi qnqz panibz borde-

ceis pasti a dno leguntur. La. II

Erat autem viro elimelech m-

psanguine ho potes et

magnaruz opu nomine

a Fortunato di. vñ: Et vocabit nomem eius admi-

rabilis sacerdotis: de fortis: pnceps paci-

bdo. **V**ixitque ruth moabitide ad so-

ciu suā: si iubes vadā ī agro et colligā-

a spicas remanentes: fideles significant quod translat-

cerent ad celum nobis relinquunt ad exemplum.

b Messis sunt sancti quod colliguntur reponendi in hor-

reo dei. messores sunt angeli.

f **P**plis tuꝝ **R**c. q. d. volo ibi de legi

ipso. **I**tez dixit: Prohibitum est nobis cole-

re deos

re deos alienos. Et ipa redit: g **D**e tuꝝ de meus. q. d.

aliū nolo colere. **I**tez dixit ei: Trāgressoribz legi nrē ī diuer-

sis casibz ponit pena qduplici mortis. i. lapidatiois: cōbustio-

nis: strāgulatiois ī suspiciois: et occisiōis gladio: vt p. t. ī **E**xo.

et **D**eut. Et tūc ruth redit: h **Q**ue te terra mo. susce-

q. d. pata sū suscipe penaz cuiuscunqz

mortis si meruero sicut et tu. i **C**i

dēs g noemi. q. qn alijs hz firmā

voluntate trāseudi ad legē diuinā vel

religionē nō ē ipedictē seu refutād.

Cefā patēt vobis ibi: k **D**icebat

g mu. sūm expositores nr̄os legit de

psisse. et ē vobis cōgaudēdi de reditu

noemi: sūm hebreos vobis legis interro-

gatione. et ē vobis admirād: q. si dicat:

Hec ē illa noemi quod recessit cuz curru

et eqs et diuitiis: et mō reuertit paup-

er et peditād: q. exiuit terrā isrl ex ma-

la cā: vt supra dictū ē hz opinionē he-

breoz. et huic psonat qd sequitur:

l **E**gressa sū plena filius et di-

uitiis. **E**t vacuā me reduxit do-

z in h pfectū penā sibi inflata a dno p-

ctō sui exit de terra isrl ex mala cā:

vt. s. dictū ē. s. sūm opinionē hebreoz.

* habet istra eo. ca. In h g docume-

tū habet diuites huius mūd. / ne mole-

ste ferat petitioes pauperes: nec decli-

nēt ab eis idebet/ ne sic elimelech pu-

nian: sūm q. d. **S**ap. xi. c. Per q. pec-

cat qd p. hec et torqueat. Et **P**rouer-

xi. b. Qui obturat au. suā ad clamorē

paupis: et ipse clamabit et nō exau-

dies. Exemplū **L**uc. xv. de diuite epu-

lone: q. guttae aq. ipetrare nō potuit:

eo q. micas pāis lazaro negauit. Et

mito p. timere debet auari scie p. coi-

cationē nō minuit s. auget. Et sīr sa-

piētes ī tpalibz si fuerit auari dā dādo

h. s. p. paupibz i. q. n. dā dā res possessa

s. t. m. vba. Per ruth at q. relicta gēti-

litate noemi adhesit d. g **D**e tuꝝ d.

de me. Et ei hūlīt obediuit: signi-

ficat psona penitēs veraciē: q. relicta

diaboli puitute adharet ecclie eiꝝ mā-

dar. hūlīt obedieōd: q. p. noemi bñ si-

gnificat: eo q. noemi pulchra iterpta-

tur. Et **C**an. viii. d. ecclia d: Tota pul-

chra es ami. **R**c. Et talis fuit ī pfectio-

z mō p. dīcē. t **N**e vero me no-

i. pulchra: l. vo. me ma. i. ama-

rā: q. valde ama. re. me oī. **M**az

multi q. de bonis ecclie laute viuunt et

magnifice p. suā vitā malā ipm mul-

tiplicē amaricāt. **D**e q. bīas **B**ern.

i. eiꝝ psona loqns exponit illud **E**saie

xxxviii. d. Ecce ī pace amaritudo mea

amarissima. Postqz emī cessavit pse-

cutio tyranoz ptra eccliam. et ipa do-

tata est multis et magnis tpalibz bo-

nis: multi abutentes peccatis enormi-

bus: plus sūm veritatē amaricāt ecclie

sā in ista pace q. amaricata fuerit in

tyrannoꝝ psecutiōe. La. II

Erat autem viro elimelech m-

psanguine ho potes et

magnaruz opu nomine

a Fortunato di. vñ: Et vocabit nomem eius admi-

rabilis sacerdotis: de fortis: pnceps paci-

bdo. **V**ixitque ruth moabitide ad so-

ciu suā: si iubes vadā ī agro et colligā-

a spicas remanentes: fideles significant quod translat-

cerent ad celum nobis relinquunt ad exemplum.

b Messis sunt sancti quod colliguntur reponendi in hor-

eo dei. messores sunt angeli.

f **P**plis tuꝝ **R**c. q. d. volo ibi de legi

ipso. **I**tez dixit: Prohibitum est nobis cole-

re deos

re deos alienos. Et ipa redit: g **D**e tuꝝ de meus. q. d.

aliū nolo colere. **I**tez dixit ei: Trāgressoribz legi nrē ī diuer-

sis casibz ponit pena qduplici mortis. i. lapidatiois: cōbustio-

nis: strāgulatiois ī suspiciois: et occisiōis gladio: vt p. t. ī **E**xo.

et **D**eut. Et tūc ruth redit: h **Q**ue te terra mo. susce-

q. d. pata sū suscipe penaz cuiuscunqz

mortis si meruero sicut et tu. i **C**i

dēs g noemi. q. qn alijs hz firmā

voluntate trāseudi ad legē diuinā vel

religionē nō ē ipedictē seu refutād.

Cefā patēt vobis ibi: k **D**icebat

g mu. sūm expositores nr̄os legit de

psisse. et ē vobis cōgaudēdi de reditu

noemi: sūm hebreos vobis legis interro-

gatione. et ē vobis admirād: q. si dicat:

Hec ē illa noemi qd recessit cuz curru

et eqs et diuitiis: et mō reuertit paup-

er et peditād: q. exiuit terrā isrl ex ma-

la cā: vt supra dictū ē hz opinionē he-

breoz. et huic

Glo.ordi.

Es promissus et de patriarchis natu: et de gente iudeorum sūm
Deu.18.c carnē: vñ: Prophetā suscitabit vobis dē de fratrib⁹ vestris
tāqz me audierit: h̄ ē potēs q̄ mūdi p̄ncipē obellauit et totū or
bem suo imperio subiunguit: et magnaꝝ opum q̄ celī et terre
1. Cor.1.d possessor est: et in eo sunt oēs thesauri sapie et scie Ipse est em̄
virtus dei et sapia. a **A**ccidit aut̄
z̄. Quia sc̄tā eccl̄ia ad xp̄m pertinet cui⁹
P̄g.117.b sp̄sā et corp⁹ ē. De quo d̄r: Fortitudo
P̄s.23.b mea et laus mea do: et alibi: Dñs fort⁹
et potēs. d. po. in. p̄. Ipse ē cognat⁹ eli,
melech q̄ de bethleē et de stirpe dauid
natus testimoniū h̄z a lege et pp̄ber: h̄c ſ̄ba ſalutis familie ſue attulit: i ci
ius nativitate cecinerunt angeli: Elia
Luč.2.b in excelsis deo et in terra par homini
bus z̄. Lui venienti in bierlm̄: obuia
Mat.21.a turba clamauit dicens: Benedict⁹ qui
vēit i noīe dñi. b **E**t rogauit. z̄. Quia sc̄tā eccl̄ia p̄ſuerat in agro diuī
ne lectiōis: post mēſores et p̄dicatores
mysteria ſcripturar̄ colligēs ut in ſinu
mētis ſue tēſtimonia et exēpla virtutū
recondat. **A**ger ille ē celeſtis ſtudij
diſciplia: mēſis / intelligētia ſp̄ual: mēſ
fores / p̄dicatores: ſpice remanētes/
ſentētie ſcripturar̄ q̄ multū p̄ mysteriū
occultate q̄ ſi pleniores remanēt ad ex
ercitiū meditatiōis: plebs ḡ gentilis ec
clēſtiā diſciplinam ardēter appetit:
ut ad meditationē diuīe legis et ſctōz
ſocietatē admittat et ſctōz documentis
vel exēplis reficiat. c **A**le vadas
in al. Quasi ne recedas a ſtatu fidei:
ne ſequaris errores hereticoꝝ vel ſciſ
maticoꝝ: ſi magis iūgere aīab⁹ ſanctis
ut metas ſcripturas ſctās meditādo: et
ope ip̄lendo et haſtū diuīe ſapiētie d
libris duoz̄ tēſtamētoꝝ. (et vñ pueri. i.
ſcti bibunt) et ipſa bibas. d **Q**ue
cadēs i ſa. Gr̄as refert eccl̄ia gentiū
ſaluatorī q̄ eā respicere dignat⁹ ē. Cui
ille respōdit placere ſibi: p̄ mortuo vi
ro ſuo. i. diabolo parētes idolatras re
liquit: et terrā nativitāt̄. i. carnalia de
ſideria: et pp̄lo ſctōz ſe ſociauit. qui ſibi
antea ignot⁹ fuīt cū ſequereſ cupidita
tē veteri hoīs. e **I**nueni z̄. Mo
ta hūilitatē gētīlis eccl̄ie q̄ ſe cognoscit
imparē tante grē: nec audet ſe eq̄para
re p̄mitiue eccl̄ie. vñ dicit: Nā et catelli
Mat.15.c edūt d̄ micis q̄ ca. d̄ mē. do. ſuoꝝ. et ali
bi: Dñe nō ſum dign⁹ vt intres ſub te
ctū meū: ſi dic tñ h̄. et ſana. puer me⁹.
f **Q**uā hora z̄. Hora vēſcendi fuīt
Mat.28.d q̄ dictū ē ap̄lie: ite docete oēs gē. ba
ptiā. eos in nomē pa. et fi. et ſl. A dño
Mat.10.a em̄ dictū ē: in viā gentiū ne abieritis.

Al.Dely.

* in exerciūs ibi: Collegit g: Dñili
tas aut̄ ei⁹ apparet in hoc q̄ obtulit ſe
ad colligendū ſpicas in agro d̄ volūta
te et licētia ſocrus ſue: p̄mittit tñ h̄ no
men ipſi⁹ booc: eo q̄ ager in q̄ collegit
erat ipſius: q̄ etiā erat d̄ cognatiōe ma
riti ſui defuncti: et h̄ ē qd̄ d̄r: Erat at
viro elimelech ḥsan. Dicitū hebrei
q̄ elimelech ſocer ruth et ſalmō p̄ bo
oc ſuerūt frēs. et ſic marit⁹ ruth et booc
erat ſanguinei germani. ſi p̄m di
ctū videt falsū. q̄ ſalmo q̄ genuit booc
de raab ſuit tēpe Iosue: et accepit v̄orē
raab poſt deſtruſionem vrbis biericho. q̄ tñc ſuit copulata
pp̄lo iſrl: vt habeſ ſolue. vi. hoc aut̄ ſuit circa p̄ncipiū ducat⁹
Iosue. a p̄ncipio v̄o ducat⁹ ei⁹ v̄loꝝ ad abeſſan q̄ hebrei di
cūt eſſe ip̄m booc ſluſerūt anni. cclxxii. et muſto p̄les ſluſerunt
v̄loꝝ ad heli. et ideo ſi p̄m opinionez hebreoꝝ dicat q̄ booc et
abeſſan idē h̄o ſuit: ip̄ſiōbile videt q̄ elimelech ſuerit frater
ſalmon

Ruth La. II

ſalmō. q̄ ruth v̄or maalon fili⁹ elimelech adhuc erat inueniſ:
vt ſatis patet ex ſe q̄ntibus q̄n ſuit copulata m̄rimonio ip̄i booc
adhuc potēti generare. et adhuc maḡ iōpſiōbile ē ſi dicas q̄ bo
oc ſuit tēpe heli q̄ poſtea p̄ m̄los annos iudicauit: p̄p̄ qd̄ dicūt
doctores n̄ri et bñ vt videt: q̄ treſ ſuerūt booc ſibi ſuccedentes
q̄ p̄m ſuit auuſ: ſc̄ds fili⁹: et tert⁹ ne
pos. p̄m ſuit fili⁹ ſalmō q̄ genuit de
raab. et tert⁹ ſuit iſte q̄ genuit obedit et
ruth. et h̄ idē dixi ſup Bat. i. ca. vbi iſti
tres ſb vno noīe cōprehēdūt. Tū q̄ cō
prehēdūt eodem mō i ſi. huī lib. ſub
vno noīe. Tū q̄ Bat. euā. genealogi
am ſaluatoris i trib⁹ q̄terdenis voluit
dſcribere: vt ibidē d̄. i. q̄ at ḡdu vltim⁹
booc attinebat ipſi elimelech et filio ei⁹
maalon. poſtea diceſ: Letera patent in
līa. a **A**ccidit aut̄. Hic dſcribit
ip̄ius ruth honestatē dec⁹ qd̄ p̄cepit bo
oc veniēs ad mēſores ſuos. vñ ſubdiſ:
b **D**ixit q̄ booc iuuē. q̄ mes. p.
erat z̄. k̄ ſi dicūt hebrei et latiſ ap
paret ex teſtu. Booc iaz erat h̄o. pueſte
etar et honorabil rōne ſcie et p̄tue. et iō
nō ē veriſile q̄ q̄reret d̄ aliq ſuueniula
m̄liere q̄ eēt: niſi rōne honestatē ſingu
laris quā i eavideret. et iō dicūt hebrei:
q̄ ſpicas ſtātes remanētes poſt mēſo
res colligebas ſtāndo iacentes aut̄ col
ligebat ſedēdo: ne inclinādo ſe ad collig
ēdū vēſtes ſue eleuarenſ a pre poſte
riori. et p̄ ſi aliqua tibiaꝝ ſuaz diſcoopta
apparereſ. et iō booc vidēs ei⁹ honesta
tē mor⁹ ſuit ad q̄rēdū q̄ eēt: et ad ſaci
dū ſibi gr̄az. dices ei qd̄ ſe q̄z: c **A**u
di filia z̄. et ptz līa. ptz etiā q̄ erat iu
uēcula respectu ipſi⁹: q̄ vocauit eam fi
liā. d **Q**ue ca. in z̄. Hic comēda
tur ruth d̄ gratitudine: q̄ ip̄i booc d̄ bñ
ſiſiū ſoblatis: licet nō eſſent multuz ma
gna valde ſuit regratiata. et patet litte
ra v̄loꝝ ibi: e **Q**ue nō ſuz z̄. In
hebreo h̄ ſcillaꝝ tuaz. q. d. nō ſuz ſati
valoris ſic minima ſcilla tua. et iō maio
rē gr̄az iuenit ap̄d ip̄m booc. vñ ſubdiſ:
f **D**ixit q̄ aci eā bo. z̄. i. cibū patū
de domo mea cū ſamulis meis.

* Et intinge
* ager plenus optimis ſententias et
ſenſibus tāqz bonis fructibus: p̄p̄ qd̄
ē ager que bñdicit dñs. Per booc at q̄
fortitudo ierptat dñs nr̄ iuſus xp̄ ſi
gnificat: q̄ tāte fortitudinis ē q̄ portat
oia ſho v̄tue ſue: vt d̄. Heb. i. a. Ip̄e
v̄o dñs ē hui⁹ agri: p̄p̄ qd̄ d̄. Deu. iii
i. a. In depta ei⁹ ignea lez. Que p̄tēt
i veteri ac no. teſta. et bñ d̄ ignea: eo q̄
ignē charitatē i cordib⁹ fideliū accēdit.
Mēſores at viri booc. i. xp̄ ſūt docto
res et p̄dicatores. Ruth aut̄ hūl̄ et duo
ta pſonā deuotā et ſimplicē ſignificat. q̄
p̄mōes audiēs attētē d̄ his q̄ p̄t capē
vitā ſuā et p̄ſciaꝝ iſormat. Et ſili aliorū
v̄bo et exēplo p̄m ſuueniētē ſibi moduz
et de h̄ bñtū ſrācile ſp̄oebat illud. i.
Re. ii. a. Steril ſepit p̄lmos: et q̄ m̄los
habebat filios iſfirmata ē. Steril ei di
cebat fratē ſimplicē officiū p̄dicādi nō
habentē p̄ que generat̄ ſili i ecclia dei.
1. Cor. iii. d. In xp̄o ieuſu per euangeli
um ego vos genui. Et tal frat̄ ſimpler
exemplari vita plus proficit ſibi et alijs
q̄ predicatori verbosius: et idem dicen
dum eſt de alijs ſimplicibus personis que ſunt vite exempla
ris. Et bene ſignantur per ruth que maiorem gratiam inuenit
apud booc et eius mēſores: quia facta eſt eius v̄or. Sic per
ſona ſimpler exemplaris vite: maiorem gratiam inuenit apud
christum: qui ſignificatur per booc et mēſores per quos vt pre
dictum eſt ſignificantur predicatoriſ,

* Inuenit hordei

a *Intinge buc. Leg. s. qd diu meditata pseueras i porc
populu phariteor cōditōibus vel traditiōibus corrupta na
tiū sapore qd didit. In hac tingit ecclia buccellā: id ē mysteriū
incarnationis christi dicit esse in testamēto veteri: tō firmius
redit: qd an longe p̄figuratū cognoscit. b *De vestris qz
ma. Nota hūilitatē patrissamīlias: qd non solū spicas relictas
testimoniōz colligi pmittit: t̄ etiā manipulos scītie vtronea
largirate ipartit. De vestr' ina
nibus p̄jcite t̄. Quia gētilis po
puli infirmitatē nō despicit: nec p̄
stinos errores iproperat: sed stu
dij sagacitatem ad edificationē per
ducit. c *Quasi ephi mēsu
ram. Cu in lectioē p sancte trini
tatis confessionē dicit catholicā fi
dem. In ephi mensura qd tres mo
diōs cōtinet: signaf vna diuinita
tis substātia t̄ triū psonaz pprie
tas. d *Quos portans re
uersa ē. Quia fidē suā matri ec
clesie ostēdit: vel ecclia synagoge
gratiā quā sponsi sue munere pce
pir ostendit vt p̄uocaret eā ad se.
e *Dedit ei d̄ reliquīs ci
eructauit cor meū verbū bonū. s.
de plenitudine cordis cibū p̄dica
tiōis. B̄ndictus t̄. quoniam eam.
Synagogā p̄dicāte: ecclia gētilis
bonitatē t̄ potētā dñi cognoscit:
t̄ fortitudinē sui p̄tectoris: t̄ tan
dē veritate cogente nomē dñi be
nedicit p̄ seruauit gratiā mortuū
quā p̄buit viuis. f *Propin
quīs noster ē hō. Lognoscit
ppinquā mater ecclia per gra
tuita beneficia populo gentiū col
lata: t̄ auditō noī recordat bene
ficiōz antiquoꝝ. vñ: Memor sui
dierū antiquoꝝ: meditatus suz in
omnibus opib⁹ tuis. g *P̄cepit
mīhi vt tādiu t̄. Quia
xps oībus ad se venientibus p̄ci
pit vt magis cū fidelibus suis iun
ganf ad messem spūalis seger. h
cū alienis: cui p̄suasioni consentit
socrus/dicēs: Melius ē filia mi
t̄. h vt bonū t̄ vile nō p̄t nega
re synagoga. b *Donec. h est:
tādiu adhēret doctorib⁹ i medita
tione scripturaꝝ donec veteri: t̄ no
ui testimoniā in cesaria cor
dis recoderet vnde pastū aīe suffi
cientē haberet. La. III********

Dostqz autem re. t̄. in hac nocte aream.
Area synagogā iudeo/rūbli legis hordeū cōditū est: hāc
christus vētilat qn in area euāge
liū p̄dicā singuloꝝ p̄silia t̄ volū
tates erga se triturat. vnd: Iesus
non credebat semetipm eis: eo p̄
ip̄e nosset oēs t̄ nō erat op̄ ei vt
q̄s testimoniu phibe. de homīe.
k *No te ydeat. Quia fides
gētili ecclie nō an̄ apparuit q̄s xps
mysteriū incarnationis sue ip̄leuit
qn corporaliter int̄ hoīes viuēs ci
bo ac potu v̄sus est: t̄ tādiu cenās
cū disciplis suis corporis t̄ sanguis
sui sacrā cōcauit eis. Impleto aut̄
mysterio dispēlatōis xpi ecclias
de gētib⁹ ad fidē fiducialit̄ accessit*

G *Discooperies*

Nico.delyra

a *Et intinge t̄. Acetū
em multū refrigerat. t̄ i calidis
regionib⁹ cuiusmodi est terra isra
el v̄tū*

a ni huc t̄ comedē panē: t̄ intinge buccellā **a**
a *Qz ecclia gētilis scītis p̄dicatorib⁹ se iūgit p̄ fidē.
tuā in aceto. Sedit itaqz ad lat⁹ messorūz
a *Qz scītia diuinē legis deuotā refecit mente.
t̄ cōgessit polentā sibi: cōmeditoꝝ t̄ saturā
a *Qz singla x̄ba q̄ audiuīt subtili discretiōe ruminauit
b *Quia in corde verba audita retinuit: t̄ vt maiora p̄
cipiat instanter meditando laborauit.
ta ē. Et tūlit reliqas. Atqz inde surrēxit vt
spicas ex more colligeret. P̄cepit aut̄z
booꝝ pueri suis dicēs: Etiā si vobiscū me
b tere voluerit ne phibeat eā: t̄ de v̄ris qz
manipulis p̄jcite de industria t̄ remanere
pmittite: vt absqz rubore colligat: t̄ colli
gentez nemo corripiat. Collegit ḡ in agro
a *Quia sancta ecclia v̄rga discretiōis spiritualem sen
sum elicit de littera legis.
v̄sc̄ ad vesp̄erā: t̄ q̄ collegerat v̄gā cedēs
c t̄ excutiēs: iuenit hordei q̄si ephi mēsurā:
d id ē tres modios. Quos portās reuersa ē
i ciuitatē t̄ oñdit socrui sue. Insup̄ p̄tulit
e t̄ dedit ei d̄ reliquīs cibi sui q̄ saturata fu
erat. Dixitqz ei socr⁹ sua: Ubi hodie col
legisti: t̄ vbi op̄ fecisti: Sit bñdict⁹ q̄ mi
ser⁹ sit tui. Indicauitqz ei apud quē esset
opata: t̄ nomē dixit viri p̄ booꝝ vocareſ.
Cui rñdit noemi. Bñdict⁹ sit a dñi qm eā
Tlargitar. a *Iudeis cū eis fruerent̄ beneficis.
dē grāz quā p̄buerat viuīs: fuauit et mor
a *Gētilib⁹ q̄ in p̄ctis sepulti erat. b *Synagoge k̄m
carnē ecclie k̄m spiritus vñionem. Christus.
f tūis. R̄fusūqz ait: P̄d̄pīq⁹ noster ē hō:
s *Et ruth: Hoc qz inqt̄ p̄cepit mīhi vt tādiu
messorib⁹ eī w̄ngerer/ donec oēs segetes me
terent. Cui dixit socr⁹: M̄eli⁹ ē filia mi vt
a *Animabus sanctis.
cū p̄uellis eī exēas ad metēdū: ne i alieno
a *Hereticor. b *Scismaticor̄ doctria: vt rīxe t̄ p̄tētēs
agro q̄uispiā resistat tibi. Juncta est itaqz
puellis booꝝ: t̄ tādiu cū eis messuit/ donec
a *Gētā no. te. q̄ r̄onabilib⁹ ad refectionē collata i quo
offert caro t̄ sanguis christi. d quo dicit: Nisi granū fru
mēti cadēs in terrā mortuū fuerit ip̄m solū manet.
b *Leg. l̄ra q̄ iudeis tādiu iumēt̄ ad pastū data.
b triticū t̄ hordeū in hōrreis cōderent.**************

Ostqz aut̄ reuersa **Ca. III**

a *Est ad soc̄ suā: audiuīt ab ea:
a *Consult p̄mitiu ecclia gentili quo
pueniat ad consortiū christi.
filiā mi querā tibi requiē t̄ pui ē
debo vt bñ sit tibi. Booꝝ iste cui⁹ puellis
i in agro iūcta es ppinquis noster est: et in s
a *Aqua baptisni vel penitētie lachrymis.
bac nocte areā hordei ventilat: lauare igi t̄
a *Chrismate vel spūsancti vñctōe. b *Tornatu vñctū.
tur t̄ vngēre: t̄ induere cultorib⁹ vesti
b k mētis: ac descēde. in aream. No te videat t̄*****

el v̄tūt̄ aceto: m̄ axime tpe calido: cuiusmodi est t̄ps messonis.
b *Et cōgessit polenta sibi. s. iōa ruth p̄pauit sibi cibum
p̄m trālationē nostrā. In hebreo habet: Porrexit ei granatū: z
id est cibū factū de granis nouis quez de manu sua dedit booꝝ
iōi ruth. vt dicūt̄ hebrei. Cetera patēt̄ in l̄ra. c *Collegit ḡ
in agro. Hic cōsequēter describit̄ sollicitudo ip̄i ruth in ope
p̄ q̄ venerat d̄ voluntate socr⁹ sue: cū d̄: Collegit ḡ in agro v̄sc̄
ad vesperā t̄. Qd aut̄ s̄d dīt̄: Id
est tres modios: nō est i hebreo:
sed loco eius habet hordeoz: q̄
inuenit ephi hordei i hoc qd̄ col
legerat. Lui t̄ quātitat̄ sit hec
mēsura ephi. dictū fuit Exo. vi.
Somor effi est decima p̄ ephi.
t̄ gomor manne sufficiebat vna
die p̄ vna psona: vt ibidē dicit̄:
d *Jūcta est itaqz t̄. l. an
cillis. Cetera patēt̄ in l̄ra.***

* *Inuenit hordei q̄si ephi mēsura. i. tres modios p̄
q̄s significant̄ sanctitas medita
tiōis: veritas locutionis: t̄ since
ritas bone opatiōis facte simpli
citer ppter deū. Istos tres mo
dios colligit ruth: id est persona
simplex t̄ deuota sermōes audi
endo t̄ ope adiplēdo. La. III*

Dostqz at. *Dic p̄nr
describitur circa ip̄am
ruth p̄uentio legal: q̄
p̄m legē q̄ hō Deut. xxv. d susci
tatiōe seminis defucti: ip̄a req̄si
uit booꝝ d m̄imōto: d p̄silio so
crus sue. t̄ iō circa h̄ p̄mo ponit
socr⁹ p̄sultatio. Scđo nur⁹ obtpa
tio. cito ip̄i booꝝ r̄onabil̄ r̄nōto.
Scđa ibi: Que rñdit. ētia ibi: Et
ille bñdicta t̄. Circa primū d̄:
Postqz aut̄ re. t̄. l. d messio
nib⁹ q̄ t̄ p̄e fuit p̄iūcta pueſl bo
oꝝ: vt dictū est. s. ii. ca. in fine.
e *Querā ti. re. i. m̄imoniū
bonū: ita q̄ nō oporeat te labo
rare p̄victu. f *Et p̄uide. ha
bēdo. plē: qd̄ maxime desiderat
m̄lieres. g *Et i hac no. i. fe
stū fac p̄ vētilatiōe. Dicūt̄ ei alt̄
q̄ p̄ mos erat antiqz i vētilatiōe
messis facere vñiuū messorib⁹:
t̄ dormire d̄ nocte i area. Rab.
Sa. dīc h̄ q̄ illo t̄pe erāt multi
latrōes i fra: t̄ iō booꝝ iuit illuc
ad dormiēdū: vt in p̄ntia eī me
lī custodireſ p̄ fam̄los suos gra
nū vētilatū: vtrūqz potuit eē in
cā. h *Lauare igi t̄. b d̄
xit sibi ad h̄ q̄ booꝝ maḡ iclinā
ref ad despōsandū eā. i *No
te videat. s. ip̄e booꝝ.******

Ahoraliſ. * *Postqz aut̄
t̄. Hic agit d̄ p̄patiōe ruth ad
m̄imōtū cū booꝝ: p̄ qd̄ significa
tur p̄iūctio p̄sona duote cū xpo:
q̄ p̄iūctio sy p̄t̄ effici durāte vi
ta p̄nti. Dic̄ igi noemi. i. eccliaz
† *Lauare. p̄ verā t̄ freqnē
p̄fessionē: q̄r̄ p̄t̄ freqnē pullu
lāt. i. Jo. i. c. Si dixerim̄ q̄r̄ pec.
nō ha. ip̄i nos se. t̄ v̄i. i no. nō ē.
b *Et vngere. p̄ augmentū
grē q̄ auget i sacramētali p̄fessi
one. h *Et iđuere cul. ye.
p̄ augmentū virtutū que cū gra
cia infundit t̄ in eius augmento
augmetat̄. i. *Ac descēde i
area. per qd̄ significat̄ q̄ bona
merita p̄ hūilitatē sūt tegenda.
* Nota locum*****

Glo.ordi.

Eta **D**iscoopies **T**er. **Q**uasi agnoscere xp̄m p̄ te passum: et veni deuota mente discute opimētū l̄fe. ve. te. in q̄ regis sacramētū incarnatiōis xp̄i: et cū cognouer̄ inde tibi salutē p̄mis̄am: h̄ūlī ad auxiliū eius p̄fuge vt ibi p̄maneas om̄i tpe. b **L**ūqz comedisset boōz. comedit xp̄s et b̄bit cū in cena corporis et sanguinis sui sacramēta tradidit aplis. vñ q̄ pue ri coicauerūt carni et sanguini ip̄e p̄ticipauit eisdē. c **A**rchoniu. **T**estimonia scripturarū: vñ: Filius hōis vadit sic sc̄ptū ē d̄ illo iuxta turmas fidelū aīaz q̄s morte sua ab iſer̄ reuocauit ad h̄ū lectū. p̄perauit ecclia et discooperto pallio **T**er.

Dat.26.b **E**xpāde pal-tuū. **Q**ue pallium sup le extēdi posūlauit b̄ndictio nē accipe meruit. **Q**ui em̄ gr̄am ſidei plene p̄cipit: b̄ndictionē et v̄tutē p̄i possidebit. e **S**z̄ ē ali⁹ me pp̄in. **J**ohes bap. q̄ xp̄s putabat. **I**z l̄p̄o nomē nō v̄fupauit h̄z xp̄o re feruauit. dicēs q̄ h̄z sp̄sā sp̄sūl̄s est **T**er. h̄. pp̄inq̄or: q̄ i m̄ndo p̄or nat⁹. v̄l̄ iste pp̄inqū ē leḡ decaloḡ q̄. p̄ pp̄inq̄or syuagogē q̄ euangeliū vide bat: q̄ sp̄alit illi pp̄lo dat̄ et tpe p̄or est. f **S**urrexit itaqz anteç̄. **Q**uia an̄q̄ iudei doctriā leḡ imbu ti nature ſue iura cogſcerēt: ecclia ḡtū inerte ſue ſomniū excutiēs di luculo nascētis fidei resurrexit et ad christi gratiam properauit.

Nico.de lyra

Fix a **D**onecesū po. finierit. h̄ dicit q̄ tūc maḡ. p̄n̄ hōies ad fūt h̄ēdū et p̄sūmādū m̄rimoniū. **D**icūt h̄ aliq̄ q̄ iſta noemī nō peccauit: q̄ p̄ leḡ m̄rimoniū q̄reb̄t ſuſcitatiōne ſemī ſeſuncti. **C**otrariū tū magis videat. **T**ū q̄ modus q̄rendi nō erat bon⁹. ſ. in occulto. **T**ū q̄ etiam erat ali⁹ pp̄inq̄or ip̄o boōz: vt. j. h̄r̄: q̄ debebat p̄i req̄ri: ali⁹ fuſſet ſibi facta iniuria: niſi voluntarie ſuo iuri: ceſſiſet: pp̄t q̄d boōz dixit ip̄i ruth q̄ factū celaret. ipſa aut̄ ruth fuit totaliē excufata: q̄ erat de nouo cōuerſa ad iudaismū et nesciebat d̄ lege requirēdi m̄rimoniū: nec de mō niſi q̄tum ſua ſocrus docebat eā.

b **Q**ue r̄ſdit. **H**ic p̄nr̄ describi tur ip̄i ruth obtēpatiō: q̄ ſec̄ oia q̄ ſibi ſocr̄ dixerat: credē ſe i ob̄ b̄n̄ agere. Et ptz l̄fa v̄lqz ibi: c **E**x pauit h̄ō. **D**icit Ra. Sa. q̄ timuit ne eſſet malign⁹ ſp̄s q̄ in corpe aſſupto eſſet ad pedes ei⁹. vel forſitan timuit de latronib⁹. Et p̄turbat⁹ eſt. In hebreo h̄r̄: Et tenuit v̄l amplexa tus ē: q̄ extendit manū ſuā et tetigit caput ip̄i ruth: et p̄ h̄ cognouit q̄ eſſet ml̄ier: q̄ mulieres h̄nt capita alīc parata et tecta h̄ viri. ideo ſubdiſ: d **C**liditqz ml̄ierē. i. cognouit p̄ tactū: q̄ d̄ nocte nō poterat cogſcre re p̄ viſū: h̄z noīe viſūl̄ ſuſignant̄ alīq̄n̄ alī ſenſus. ſic **E**ro. rr. c. dr: **C**uctus aut̄ pp̄ls videbat voceſ. i. audi ebat. tū boōz adhuc nesciebat q̄ eēt ml̄ier determine. ideo queſiuit:

e **Q**ue eſ: **P**er h̄ req̄rebat de ſp̄ſationē. **D**ic em̄ erat modus tūc tpiſ q̄ ſp̄sūl̄ ſtrahē ſp̄ſalia po nebat

Ruth La. III

a **T**h. s. xp̄s ſuſaf et ad ſe reuocat gen̄ h̄ūanū homo: donec eſum potūq̄ finierit. a **T**. i. moriēdū. s. p̄ vob̄ vbi oia acq̄ſiuit. vñ: Si exaltatus fuero a terra oia ad me traham. **Q**n̄ aut̄ ierit ad d̄ormiēdū nota lo+ a cū in q̄ dormuet. **V**eniesq; et discoop eries palliū q̄ op̄iſ a pte peduz: et a **T**q̄ n̄ce ē vt ab ip̄o ſaluatiōis tue ordinē di ſcas. Si at̄ ad synagogā v̄ba noemī retuler̄: in p̄jicies te et ibi iacebis. **I**psē aut̄ di uenies in lege et p̄phetis q̄ post paſſionē v̄tu ra ſit ad fidem ecclie gentium. **c**et tibi q̄d agere ſbeas. **Q**ue respō b a **T**obedientia ecclie mereſt deſiderij ſui effectu ſu. **O**m̄ier magna ē fides tua: ſi. ti. ſi petiſti. dit: **Q**uicqd h̄cepis faciā: dſcedit q̄ i areā et ſec̄ oia q̄ ſibi ip̄auerat ſo b cr̄ ſua. **C**ūqz coediffet boōz et bibiſ ſet et fact̄ eēt hilario: iſſetqz ad dor Taceruum. **c**niēdū iux archoniu m̄ipuloz ve nit abſcondite: et discoopto pallio a a **T**q̄ m̄udo tenebris erroꝝ iuoluto ecclie cele rem fidem oſtendit nobis imitādam. **p**edibus ei⁹ ſe piecit. **E**t ecce nōcte iā media expauit hō et p̄turbat⁹ ē: vi ſ a **E**cclie. b **T**hūlī ſacramētū ſuſcitatiōne ſemī ſeſuncti. **C**ontra itaqz. **C**irca p̄mū d̄: b **B**enedicta inq̄t es. **E**t i h̄ ſon̄it q̄ ip̄a e rat ſine culpa rōne p̄dicta: et cū h̄ oſtedit ei⁹ affectū bonum di. i **E**t p̄p̄r̄ mi Priorē m̄iſcdiāz vocat: q̄ b̄n̄ ie habue rat ad viꝫ ſuū viuētem: et ad ſocrū ſuā ſicut audierat boōz a narrātib⁹: vt ptz. ſ. y. ca. **S**cdaz at̄ vocat bonū affectū quem h̄ebat ad ſuſcitādū nomē ſeſuncti q̄ m̄iſ moniū. et hec vocat maior p̄ma: q̄ maior m̄iſcdiā ē b̄n̄ ſe h̄r̄ ad aliquē poſt morē ei⁹ q̄n̄ nō p̄t ſe iuuare q̄ dū adhuc viuit et q̄ ip̄a ruth mouereſ amore. plis et nō libidis oſtedit di. k **Q**uia nō eſ ſe. q̄r̄do eis plūgi i m̄rimoniū: h̄z me ſenē i cui⁹ copla nō ē tal̄ delectatio. l **N**oli ḡ metuere. de m̄rimoniū tibi aſtūturo. m **S**cit ei ois po. q. d. ex fama bo nitar̄ tue pat̄ eſſet te accipe: h̄z n̄ poſt h̄ licite abſq; pp̄inq̄oris ceſſiōne. iō ſb̄dīt: n **S**z̄ ē ali⁹ me pp̄i. **I**ſte pp̄inq̄or eſt cui⁹ nomē n̄ expp̄mit eo q̄ noluit ſuſci tare ſemē ſſi ſuo deſuncto: q̄d ſuſt idī gn̄ noſari. **E**limelech eni marit⁹ noemī et p̄t̄ iſt̄ boōz fuerūt fr̄ſ: et ſic vno ēdu ale p̄cedebat eum. o **D**ormi v̄lqz ma. **D**ormiuit itaqz. et i h̄ ptz ſtūnia ſtūnia v̄lqz. p **S**urrexit itaqz. hic p̄nr̄ deſcribit ip̄i ruth curial recessus ſeu emiſſio. et p̄mo ex pte ip̄i ruth. et hoc cū ſb̄dīt: q **A**ñq̄ h̄oles ſe cogno mutuo. nolebat eni ab hoib⁹ videri in illo egressu ne mala ſuſpicio de ip̄a et bōz habereſ. **S**cdō ex pte ip̄i ſuanda. dīr **C**laue ne q̄s noue. **T**ē, et q̄ noluit eā redire vacuam. ideo ſubditur:

Nico.de lyra

*** + C**ota locū. ſ. in q̄ dor. boōz p̄ quē xp̄s ſigſificat. locū aut̄ in q̄ xp̄us dor. ſono morti: ē ip̄a crux ſtā. locū aut̄ iſtū notare: eſt xp̄i paſſionē deuote cōſiderare. **+ E**t discoopies **T**er. p̄ ſe dū ē iſerior: iō p̄ ip̄az h̄ūanitas xp̄i ſigſificat. Per h̄ac ḡ discoopotionē ſigſificat q̄ paſſio n̄ cōpetit xp̄o niſi ſm h̄ūanitatē et h̄ ſirmiſt ſide tenere ē a pte pedū disco opire. **+ E**t p̄jicies te. p̄ ſtūnatio ne ſeſtōne cōpaffiōtis: et q̄m tal̄ pſona ip̄o ſtūcta p̄ gr̄az dſiderat ſibi p̄iungi p̄ gliaz. iō dicit q̄d ſb̄dīt: **+ E**xpāde pal. tuū **T**er. Per q̄d ſigſificat glia ce leſt̄. **E**la. h̄r̄. a. Palliū laudis p̄ ſp̄u me roris. **H**oc eni pallioveſtiū illi q̄z p̄tā luctu vite p̄n̄ diluunt̄. Prop̄ q̄d dicit ſal. **D**at. v. a. Bt̄i q̄ lugēt: q̄m ip̄i ſlo labūt̄. **+ Q**uesce hac no. **T**ē. Per h̄ ſb̄u boōz ſigſificat r̄nſio xp̄i perſone p̄dicto mō ip̄m deſiderāt̄. i. nocte p̄n̄ ſe culi pſeuera i ſtatu ḡr̄e v̄lqz mane futuri in quo oia

a. **H**esus est. qz iuxta capacitatez
intellect tribuit pfecte opatiois mo-
dus: vt u[er]o & for[um] ditez diuino muere.
senari qz nuer[us] hec significare pot[est]
q[ui] d[omi]n[u]s. vi. erate hordeu leg[is] spuialit
intellect & cessit ecclie gentiu[rum].

Ascendit g. **La. III**
booz. Quia i. viginis al-
uo in q. appareret/ carnez
sumebat. De hac porta d: Porta h.
clausa erit et no apief: et vir no trasi.
pe ea: q: dñs de' uir ligressus e p ea.
Declina pau. q: xps iudeis
vidit legem pstitutaz corporalit: et ad se
declinare iussit: q: ea ad dispesatōis
sue mysteriū testificandū inclinavit.
Alii vidit xpinqū pterire cū pcur-
soris sui adueniū: quē more hūane vt
te pperare pspexit: et ad officiū pcur-
soris misericordie puerit. **d** **Lo**

Loris milericordie suerit. d **Q** uod est ad p. **C** onuenientes legi legitimos
p^te agri noemi ad emendū obtulit cū
p^te plebis q^{uod} apparēte iā ḡra reman-
dit ad saluādū mḡris synagoge ostē-
dit ut infirmitatē suā agnoscerēt: et
q^{uod} ipi neq^{uod} rē vero medico faciēdū cō-
mitterēt. **A**n leprosis dr: **I**te ostēdi
te vos sacerdotib^o. & cū iret mūdati
sūt. e **T**ut suscites no. p. & t̄c.
Significat nō aliaz possessionē ple-
bis q^{uod} copulationē ecclie in cōiugiu^r

R̄p̄:q̄ suscitauit antiquū nomen filij
del qd̄ i initio habuerūt sc̄ti. **N** vi-
dētes filij dei filias hoīm r̄c. & **L**u-
cas dicit adā siliū dei quē i ecclia gē-
tiū p̄ grām del suscitauit. vñ: **D**edit
eis p̄tāc̄ si. dei fie. r̄c. **H**oc nomē in
natiōib̄ leḡ decaloḡ suscitare non
potuit. **S**i aut̄ h̄ ad ioh̄em baptistaz
reuler̄ iuenies eū cedēte iure xp̄in
q̄tāt. & dicētē: **E**go baptiso i aq̄: me
di⁹ aut̄ v̄rm stetit quē vos nescit: cu-
ius nō sū di.sol.cor.cal.ei⁹. **E**t alibi:
Ego nō sū xp̄s: s̄z missus s̄z an̄ eū. q̄
habet sp̄s̄lam/sp̄s̄lus ē. **C**edit q̄ lex
euāgelio. **L**ex em̄ sub̄trauit vt abū/
daret delictū. **U**bi aut̄ abūdauit de/
lictū/sup̄abūdauit & ḡfā. **R**eproba/
tio qd̄ fū p̄cedēt mādati pp̄t infir/
mitatē ei⁹. **I**ntroductio v̄o melio:is
spei p̄ quā primam⁹ ad defū sit p̄ ie/
sū xp̄m. **S**oluebat h̄o calcia
mē suū. r̄c. **C**alciamētū velamē ē
mysterioz. **L**ex v̄o de pede suo cal-
ciamētū soluit: & xp̄o dedit: q̄ sacra/
mēta p̄ mḡros pp̄lī manifestare nō
potuit: s̄z xp̄o h̄ faciendū reseruauit.
Johes ḡ n̄ sibi s̄z xp̄o calciamētū vē
dicauit: q̄ soli xp̄o sp̄s̄az cōpetere i
tellerit. vñ ait: **N**ō sū dign⁹ soluere
Nō dñe **L**e coriciaz

* a **T**ahēlūs ē r̄c. In hebreo
br̄: **S**er hordea. i. sex mēsuras hor-
dei:z cui⁹ q̄ntitat⁹ fuerit nō exp̄mis:
tū er circūstātia text⁹ h̄f q̄ n̄ fuerit m̄
tū magne:tū qz p̄tinebāt itra palliū
i⁹p̄:ruth:tu⁹ qz i⁹pa sola portauit sup̄
caput suū totū sīl v̄sq ad ciuitatez: et
v̄sq ad domū noemī. **D**icit at h̄ Rab
bi Sa, q̄ iste sex mēsure fuerit signū
z p̄figuratio sex bñdictionū dei q̄ fu-
ture erāt super messiam nasciturz de-
ruth p̄ dauid z genealogiā regiā: bñ
qđ dī Esa. p̄. a. **E**grediet ḥga de ra.
les. r̄c. **S**eq̄t. **E**re regescet su. eū sp̄us
dñi: sp̄us sapie z itellec̄t: sp̄us p̄silij z
timor̄ dñi. **M**at itrāssiatiōe nostra

nête: mēsus est sex modios hordei / t
a ¶ dīta. s. xpi dōatiōib⁹ r̄x tutū ornata fructib⁹
posuit sup eā. Q̄ue portās ingressa
est ciuitatē: t venit ad socrū suā q̄ di
a ¶ magnalia dei. s. vt eccliam p̄mittiuaz puocat
xit ei: Quid egisti filia: Nārrauitq̄
ad laudē: vel synagogā ad puerionē.
ei oia que sibi fecisset hō / t ait: Ecce
sex modios hordei dedit mihi / et ait:
a ¶ fiduciālī p̄misit ecclia: q̄ xitas nō cessabit i
plerē p̄missa q̄ ait: q̄ crediderit t ba. fue. sal. t c.
b ¶ p̄mittiuaz eccliam vel synagogā.

Andolo vacuā te reuerti ad socrū tuā.
Bixitq̄ noemū: Expecta filia donec
videam' quē res exitū habeat. Neq̄
enī cessabit hō nisi cōpleuerit qd̄ lo-
cutus est. Ca. III
¶ q̄ xps ad effectū pducit iphe-
tiā de incarnatione sua scriptā
Scendit ḡ booc ad por-
tā t̄ sedit ibi. Cūq̄ vidis-
set ppinquiū pterire de q̄ p̄us sermo
habit̄ est: dixit ad eū: Beclina pau-
a ¶ p̄ gabrielē. s. dicēs: Jobes vocabiſ nomē ei⁹
lisper t̄ sede hic / vōcās eū noīe suo:
¶ T̄ in testimoniuū secūdi aduēt⁹ sul.
q̄ diuertit t̄ sedit. Tollēs aut̄ booc de
¶ T̄ p̄es ve. te. q̄ decalogū fuauerūt t̄ xpi carna-
cez viros de seniorib⁹ ciuitatis / dixit
tionē ibidē p̄signatā esse cognouerūt.

ad eos: Sedete hic. Quib⁹ residēti-
bus locutus est ad ppinqū: Parte
agri patr⁹ nři elimelech vendet noe
mu: qđ reuersa ē de regiōe moabitide:
qd audire te volui: tibi dicere corā
cūcti sed c̄tib⁹ t̄ maiorib⁹ natu de po-
pulo meo: si vis possidere agrū iure
ppiq̄tat̄: eme t posside. Sin aut̄ di-
splicet tibi hoc ipsu: indica mihi vt
sciā qđ facere debeā. Null⁹ emi est p-
pinqu⁹ excepto te q prior es: t me q̄
secūd⁹ sū. At ille r̄ndit: Ego agrum
emā. Cui dixit booz: qñ emer̄ agrū
de manu mulier̄: ruth qz moabitide
q̄ vxor defūcti fuit debes accipe vt
fuscite nomē ppinq̄ tui in heredita-
te sua: q̄ respōdit: Cedo iuri propin-
quitatis: Neq; enim posteritatē fami-
lię meę delere debeo. Tu meo vtere
privilegio: quo me libenter carere p-
siteor: hic autem ērat mos antiqui-
tus in israel inter propinquos: vt si
qñ alter alteri suo iuri cedebat: vt eēt
firma cessio: soluebat hō calciamētū
suū: et dabat ppinquo suo: hoc erat
testimoniu: cessiōis in israel. Bixit er-
go ppinquo suo booz: Lolle calcia-
mentū. Quod statim soluit de vede-

modios hordei / et a
vntu ornata fructib
e portas ingressa
ad socrum suum qd
cliam pmitiuaz puocat
filia: Narravitqz
ad puerionem.
Set ho: et ait: Ecce
i dedit mibi et ait:
ia: qz xitas no cessabit i
diderit et ba. fuc. sal. rc.
est in hebreo. Ex hoc autem dicto Rab. Sa.
duo habent. vnu est q scripturave. le. no soli
exponenda est historice: sed etiam aliquam mystice.
Scdm est q illud dictu Ela. allegatur intelligit
d xpo etiam bim. hebreos. Cetera patet in lra.
Est q oia erunt clara: et tunc pfectio tua me
cum erit pfecta. et quoniam qd diu psona deuota est in
pnti pfectus in donis dñi. loibd: a **TABHES**
est sex mo. qd significat sex dona spissitate
q ponunt **Ela.** p. a. Spiss sapientia et intellectus:
spiss fortitudinis: spiss scie et timor
dñi. In hebreo vero non habet spiss pietatis: sic de
pi pleni in exposito lrali. **La. IIII**

Auerti ad socrū tuā. Expecta filia donec ritū habeat. Neq; cōpleuerit qđ lo- est. **C.** **a.** **III** s ad effectū pducit. p̄bē carnatiōe sua scriptā dit ḡ booc ad por b dit ibi. Cūq; vīdīs e re de q̄ p̄us sermo eū: Declina pau- Jobes vocabilē nomē ei? Õcās eū noīe suo: p̄plicat. **L.** **a.** **III** Scēdit ḡ hīc vltō describīt co- pula m̄fīmōlā iter booc & ruth p̄ cessionē pp̄inqor. Circa qđ p̄ mo tāgīs dicti. xp̄iq̄ citatio. scđo vror̄ accē- ptio ibi: At ille ma. tertio. plis p̄ceptio. ibi: Ingressusq; ē. q̄rto pleb p̄gtulatio ibi: Dē- p̄ertoz mu. P̄ria i duas: q̄ p̄mo describīt citatio. xp̄iq̄or. scđo cessio sui iur̄ ibi: Qui r̄ndit. Circa p̄mū dī: Ascendit ḡ bo. ad portā. In porta em̄ ciuitatē atiq̄ tenebāt iudicia: vt cito & i pm̄ptu vnicūq; pateret loc⁹ iusticie. c ¶ Et se. ibi. tāq; iudex p̄nci pal: sm̄ hebreos q̄ dicūt ip̄m fuisse abessan vt dictū ē. S. i. c. d ¶ Declina pau. vt in loco iudiciū r̄ndeas. e ¶ Lollēs at. vt ne gotiū fieret firmi⁹. f ¶ Parte agri f̄ris: vocat eū freni: eo q̄ erat de cognatiōe sua: & his mod⁹ loquendi frē dñe ē. sc̄itura

monii secūdū aduēt⁹ sul.
Collēs aut̄ boōc de e
sū fuauerūt et r̄p̄t icarna
rib⁹ ciuitatis / dixit
cognouerūt.
Ic. **Q**uib⁹ residēti-
l. ppinquū: **P**artē f
elech vendet noe s
regiōe moabitide:
: tibi dicere corā
uorib⁹ natu de po
ossidere agrū iure
osside. **S**in aut̄ di
uz indica mihi / vt
peā. **N**ull⁹ em est p
q̄ prior es: t me q̄
ndit: **E**go agrum i
oc: qñ emerl agrū k
ruth qz moabitidē
t debes accipe / vt
uinq̄ tui in heredita
Ledo uiri propin-
m posteritatē fami
eo. **T**u meo vtere
elibenter carere p
erat mos antiqui
propinquos: vt si
uiri cedebat: vt eēt
bat hō calciamētū o
iquo suo: hoc erat
t hic mod⁹ loquendi freq̄ns ē i scriptura.
G **V**lēdet no. i. ē i. posito vēdēdi: q̄ n̄
erat adhuc ager vēdit⁹: vt ptz p se q̄ntia. he
brei aut̄ nō h̄nt p̄ns t̄ps i mō idicatiuo v̄bi
lz, p eo vtūt p̄cipio p̄nū t̄pis cōter dicen
tes: vēdēs p vēdit: t̄ aliquī p̄terito v̄bi in
mō idicatiuo: vt i isto loco vel forte iā vēdi
derat: t̄ qd̄ d̄ emptiōe p̄. p̄iquū lbd̄: itelli
gēdū ē d̄ redēptiōe emptionis: q̄ spectabat
ad ius p̄inq̄: vt h̄f **L**euit. xxv. **S**ciēdū ē ac
h̄ p̄ lz mulieres n̄ succederēt i hereditate: t̄n̄
q̄ vxor p̄ maritū defūctū sine liber⁹ remāe
bari: ip̄a tenebat p̄ce hereditat⁹ ad vitā t̄ il
la poterat vēdere iqt̄tū erat sui iur⁹. t̄ sic d̄r
h̄ p̄ noemi edē mō vēdere volebat partē
agri. **C**era patēt v̄sq̄ ibi: b **H**ull⁹ em
t̄c. nō ē itelligēdū q̄ illi aliū eēt d̄ p̄slagul
nitate illa cū eēt hoies magni t̄ potētes:
sz q̄ null⁹ erat, p̄iq̄oz ist⁹ duobus: nec q̄ ita
h̄rēt ius i dicto negocio. i **E**go agrū.
Bñ volebat h̄fe possessionē: sz nō vpozē: t̄n̄
vnū erat annexū alteri. iō lbd̄: k **Q**ui
eme. t̄c. t̄ ptz lra. **I** **Q**ui r̄n. h̄ p̄n̄ de
scribit cessio iur⁹: cū d̄r: m **L**edo iu. cu
ius rō allegat⁹ / cū d̄r: n **M**eq̄z em po
t̄c. qd̄ exponūt aliqui hebrei d̄ posteritate
egressura de ruth si eā accipet: eo q̄ scribit
Deuit. xxiiij. a. **M**oabitides t̄ amonites n̄
itrabūt i eccliaz d̄i i etnū: Sz si iste h̄c cāz
allegauit falsū dixit: q̄ illa pena n̄ cadit su
per mulieres: nec p̄ z̄ns sup̄ plē eaz dviro
israelita: sic ibidē dictū fuit. **E**t iō alii expo
nit: videlicz d̄ ple quā iā h̄ebat d̄ alia vpo
re: q̄ si accepit z̄ruth: oportuisset eū itēde
re educatiōe t̄ puisiōi plis nasciture d̄ ipaz
t̄ p̄ z̄ns min⁹ posset itēdere puisiōi plis iā
habite d̄ alia: t̄ istō vocat deletionē fz̄ cōez
modū loq̄ndi q̄ d̄ de aliq̄ si h̄ebat aliqd̄ d̄
nū notabile: destruct⁹ evl̄ dele⁹ o **S**ol
uebat hō cal. h̄ erat signū q̄ vn̄ spolia
h̄e iure z̄l̄ uestiebas. d̄i at **D**ellē. rrry.

Horalis. b **A**scēdit ḡbo. b describit pūctio ruth cū booç i mīmōio; qd qdē mīmoniū factū fuit p ḡ q ille q. xpinqor v debat ad ḡhēdū cū ipa ruth cessit iuri xpinqat. r sic booç accepit eā i vrorē. p ruth q vidēs iter pta ecclia bñ sgnificat q cognitōe fidei r ḡe illuminiaſ. p xpinqore āt iohes bapti
* ita pōt intel

 Doraliter

• 21

Digitized by srujanika@gmail.com

Glo.ordi.

E corrigā calciamēti ei^o. a **T**estes vos in. **S**ic christ^o ex vtroq; testamēto testes h^z sufficiētes q; pp̄lm ḡtū quē deca log^o iā finit^o sp̄ualē secundare nō potuit: ipse semie vbi fecū dānit oia possidēs q; priores & posteriores, habuerūt sancti.

b **E**t maiores natu r̄c. **I**lid. Decē maiorū natu bñdi-

ctio ostēdit in noīe ielu oēs gentes esse

benedicēdas. **J**otha enī apud grecos

decē significat q; in noīe ielu p̄mā lite-

ra est. c **F**aciat dñs hāc. Impre-

catur p̄sp̄era ecclie gentiū: vt gratiā fe-

cūditatē quā habuerūt israelitaz p̄mi

parētes p̄cipiat. d **R**achel. Spe-

inēne cōrē platiōis habēs certā i intelli-

gētā vitar. **U**n: **R**achel bona facie &

pulchra specie quā amat ois pie studio

sus: t p̄p̄ hāc fuit laban qui interptā

tur dealbatio: quā cōparat grē dei q; di-

cit: **Q** si fuerint petā nrā sicut phenicū

tāq; nr̄ dealbabunt. e **L**ia. Actio

huīs vite in qua viuimus laboriosa ē

ex fide & incertā: quo exitu pueniat ad

vtilitatē eoꝝ quibus consulere volum^o

Gek.29. d **I**psa ē lia prior: vxor iacob q; infirmis

oculis fuisse memorat. f **P**hares

r̄c. **Q**uia gentilis ppls grām tenuit et

in partu fratrē q; prior manū emiserat/

p̄cessit. **I**sl̄ enī in ope leg^o p̄i manuz

emisit & ēa p̄phetarū & ipsi xp̄i crux

pollutā retraxit. Postea vō ppls gen-

tiū prupit: vt essent p̄mi nouissimi & no-

uissimi primi. **T**hamar q; cōmitēs v̄l

amaritudo interptāt. **E**cclia enī gētūz

& noīe & habitū q; fuit in idolatria feda

& amara: in penitētia fit dulcis & pul-

chra. g **A**t cōci. & pare. Semper

ecclia sp̄ulcū munere secundat: & alīs

ad lucē p̄petuaz decedētib^o succedit ut

xp̄ianū nomē maneat i eternū: & mater

sc̄issima de noua progenie i senectute

sua isolationem habeat. Decedētib^o

q; p̄iarchis & p̄phetis: successerāt euā-

geliste & apli. vnde: Pro p̄ib^o tu. nati

sūt tibi si. h **D**e nuru em̄. Nurus

synagoge gētī ecclia ē q; nupsit xp̄o de

synagoga nato. Quē. s. p̄ legē gignere

nō potuit p̄ p̄phete mysteriū suscepit

sub lenamie figuraz portabat occultuīz

& nutricis fungebat officio: q; m̄ris ca

rebat p̄uilegio. i **A**ltō tibi me.

Dicitudinē. s. eoꝝ q; i ve. te. legis do-

ctrina nutriebant. q. s. nō crediderunt

vbū dñi & imolauerūt filios suos & fi-

lias demoniūs: & tandem xp̄im occiderūt

& aplos p̄secuti sūt. k **E**t nutricis

r̄c. Sp̄ual p̄sapia generatiois demo-

strat. Obeth enī ūsūl īf̄pretaſ. **I**saī ū-

solū sacrificiū vel incētu. **D**avid manu

fortis v̄l desiderabil. Qui enī strēnue

deo ūt sacrificiū illi gratū & suauissi-

mū odoris incētu p̄ opa v̄tutū & ōro-

nis studiū īpendit. **S**ic ūt roboraſ fide

& devotioē desiderabilē & deo placet.

l **C**licine aut̄. Celoz v̄tutes q; gau-

dēt i secūditatē ecclie & vocāt nomē ei^o

obeth. i. seruiens q; supno regi secū

seruire desiderāt. m **H**e sunt ge-

Decē sunt generationes filij iude v̄z

ad dauid. **U**nde cognoscis quia totius

diuine intentio legis ad christum tēdit

qui natus est de semine dauid vt illius

aduentum predictet et legis perfecti-

nam in eo manifestet. Finis enim legis christus: ad iusticiam

Nico.de lyra

Q mulier defuncti soluebat calciamētū illud: & spuebat i facē illi^o noētis suscitare semē defuncti. **S**z v̄l erat q; mulier cōueniebat eū coā iudicib^o & ille recusabat eā accipe. **S**z q; alī p̄pinqu^o cōueniebat eū: sic fuit i p̄posito: tūc ip̄lemet solue-

Ruth La. IIII Nico.de lyra

bat: iō sudit: **D**ixit ḡ booz p̄pinq; r̄c. a **A**t ille maiorū. na-
tu. **H**ic p̄n̄ describit vxoris acceptio: vbi ad maiorē solēnita-
tē booz dixit: b **T**estes vos inq; est. **B** enim dixit booz
ad maiorē certitudinē facti. c **F**aciat dñs r̄c. q; filii earū
facti sūt capita. xij. tribuū isrl: p̄ponit aut̄ rachel ip̄e liec̄t eēs
minor q; fuit p̄ma & p̄ncipal vxor ip̄ius

iacob: vt v̄l **B**en̄.xix. q; in illā p̄mo cō

sensit: l^z alia sibi fraudulēter supposita

fuerit. d **F**iat q; domus tua r̄c.

Hoc exp̄lit q; genealogiatio ip̄i da-

vid inchoat a phares postea cū dñ: **V**e-

sūt generatiōes phares r̄c. e **L**u-

lit itaq; booz ruth r̄c. videt q; fece-

rit p̄ inhibitionē dñi de ducēdis alieni

genis m̄lierib^o: vt v̄l **D**euſ. vii. Dicen-

dū q; illa ihibitio fuit facta ne p̄ vxores

alienigenas filij isrl traherent ad idola

triā. **I**sta at ruth iā erat p̄usa ad fidē et

cultū vnl^o dei & p̄ bonā vitā in h̄ firma-

ta: vt p̄z ex p̄dicit: p̄p̄ q; dicta inhibi-

tiō n̄ h̄bat h̄ locū. **S**z maalō & chelion

nō viden̄ excusari a dicta trāgressiō:

q; cepeſt vxores moabitidas an̄q; eēt

p̄use ad fidē & cultū vnl^o dei: q; videſ

ex h̄ q; orpha rediūt ad deos suos: vt di-

ctū fuit. s. i. ca. & p̄ h̄ noemi suadebat

ipsi ruth silr̄ reuerti: q; n̄ fecisset si an̄ cō

uersa fuisset: q; n̄ suafisset ei apostata-

re a fide & cultu vnl^o dei veri. f **I**n-

gressus q; ad eā. **H**ic p̄n̄ describit

plis p̄ceptio: cū dñ: g **E**t dedit illi

dñs vt cō. r̄c. **U**n̄ videſ q; n̄ solum

ētute nature: l^z cū h̄ grā naturā inuāte

eo q; ita cito p̄cepit d̄ hoīe iā sene. Et h̄

fuit p̄cessuūz a dñō: q; booz accepat ruth

ex fraēna charitate ad suscitandū semē

defuncti i sua hereditate & ex obediētia

leg^o q; ad h̄ īducit **D**euſ. xv. h **D**iv-

erūt q; **H**ic p̄n̄ ponit plebis p̄gra-

tulatio & grāvactio: cū dñ: **B**enedictus

dñs r̄c. i **E**t voca. no. cl^o in isrl.

q; fili^o sic nat^o dicebat fili^o defuncti. l^z

alio noīe vocareſ: sic iste vocalē ē obēt

nō elimelech aut maalō. k **E**t mul-

to tibi melior ē r̄c. **H**ypbolica est lo-

cutio ad p̄gaudēdū ip̄i noemi. v̄l q; me-

li^o erat ei h̄re vñū nepotē de p̄re diuine

& potētē q; septē filios de p̄re paue: q;

lis fuit elimelech in fine: vt dictū fuit. s.

i. ca. **C**efā patēt v̄l q; ibi: l **S**almō

genuit booz. Tres fuerūt booz sibi

succedētēs h̄ cōprehēsi sub vno noīe: si

ciut dictū est. s. i. ca.

* sta potest intelligi qui natus fuit an̄

christū & prius predicauit: & nō solum a

vulgaribus hominibus sed etiā a nota-

bilibus p̄sonis iudeorū christ^o esse cre-

debat: p̄pter q; de hierusalē metropo-

li ciuitate miserūt nūcios solēnes. s. fa-

cerdotes & leuitas ad interrogandū si

ip̄e esset xp̄s & p̄ p̄sequēs ecclie sp̄olus

Joh. i. Ip̄se vō iohannes cessit iuri p̄

pinquitatē q; sibi credebat inesse di-

cens: Non sum ego christus. vt ibidez

habetur. Et similiter. iii. ca. vbi idem re-

plicauit & adiunxit qui h̄bat sponsam

sponsus est. vbi ostendit se nō esse spon-

sum ecclie sed amicū sponsi. & sic ostēdit

omni credenti ante legē. ergo iacob de incarnatione christi ait:
Non auferet sceptrū de iuda et dux de semore eius donec veni
et q̄ mittēdus est. Ad dauid aut̄: q̄ christ⁹ de semine iuda dictū
est: de fructu vētris tui ponā sup sedē tuā. Dat⁹ ḡ oīm p̄phā/
31.b m̄ r̄ p̄riarchaz oraculū p̄tinere ad dispēsatiōez dñi n̄ri iesu xp̄i.

cū alijs cōferat/ibi: Certe si incredulus es t̄c. Quinto rogat
paulam et eustochiū vt cōtra detractores eū p̄tegant clypeis
orationū: q̄ nō vult verbis p̄tēdere p̄tra ip̄os/ibi: Sz et vos
famulas christi t̄c. a Cliginti et duas l̄ras t̄c. Ut eū/
dēti apparet qđ dicit in l̄ra: Nota q̄ dicit Isido.in.i.ethy/

Nota

mol. Littere latine et grece ab hebreis

vidēnt exorte. Apud illos em̄ p̄us di-

ctū est aleph: deinde ex cōsimili enūcia-

tiōe apud grecos tractū est alpha: idē

apud latinos a. Sz hebrei.xxi. elemē-

tis l̄raz s̄m veteri testamēti libros vñ-

tur. Hebrei dō. xxiij. Latini autē inter

vtrāq̄ lingua p̄gredieb̄t. xxiij. elemē-

ta habent. Hebreoz l̄ras dicūt a lege

cepisse p̄ moysen. Syroz aut̄ et chalde-

orū p̄ abraā. An̄ cū hebreis et numero

et sono cōcordāt: sed solis characterib̄

id est figuris discrepāt. Propter h̄ dī,

cit hic Hieronymus: Cligintduas

l̄ras t̄c. i. vicina: q̄ ei assimilat̄t̄ sono

et in numero l̄raz. b Cligintduas l̄ras t̄c. i. vicina: q̄ ei assimilat̄t̄ sono

et in numero l̄raz. c Et apicib̄ discrepāt̄. i.

titellis sive litteraz sūmitatib̄. Samaria

sicut ait Hieronymus in libro d̄ lo-

cis: ciuitas est regalis in israel q̄ nunc

sebaste dicit: sed et om̄is regio q̄ circa

eā fuit a ciuitate nomē accepit: et idē di-

cūt̄ samaritani. Sz q̄re introducunt̄

hic: q̄ samaria decē tribuū regione de-

structa a salmanasar rege assyriorū: et

decē tribubus captiuatis et ultra mō-

tes caspios collocatis: rex assyriorū ex-

diuersis ḡtib̄ misit in samariā inco-

las q̄ terrā colerēt ne ī solitudinē v̄te-

ret: q̄ nesciētes legitima terre illi: a be-

stis necabant̄: qđ rex assyrioz cōperi-

ens initio psilio misit ad eos q̄sdā d̄ sa-

cerdotib̄ hebreoz q̄ docerēt eos legi-

timā terre: illi aut̄ receperūt t̄m pentā-

teuchū moysi: et iō l̄ras hebreoz adhuc

i seq̄ suis retinēt̄: et p̄p̄ h̄ introducunt̄

hic in testimoniuū n̄ueri l̄farū. Sz post

reuerſionē indeoꝝ d̄ captiuitate baby-

lonica: in repatiōe bibliothece cōbusse

a chaldeis Esdras q̄sdā nouas l̄ras ī-

uenit: et q̄sdā mutauit q̄ nimis asperē

sonab̄t̄. et h̄ q̄d seq̄: d Cligintū

ē es scri. t̄c. Nabuchodonosor rege

babylonis: vt h̄. iii. Reg. xxv. Et q̄.

Paral. xxxvi. e Et istaurationē

t̄c. sub 30. i. Esdre. vi. f Cligintū

l̄ras rep. q̄b̄ t̄c. i. figure vel forma-

tōes l̄raz. Sic oīlo n̄uerō l̄raz: desce-

dit ad figurā vt oīdat n̄uerō l̄raz ve-

testa. p̄cordare in l̄ris et figurā. An̄ di-

cit: g Cligintū q̄z n̄uerō hec

eadem supputatio. i. computatio.

b Sub leuitaz ac sa. cēs. Nu. iiij. Cēs eo cēles cēsere
d̄ n̄uerare: et idē h̄ cēs d̄ n̄uerato. i. Cligintū oīlo. i. s̄l
gurate: q̄ p̄ h̄ n̄uerō. s. xxiij. daf̄ intelligi q̄ sacerdotes et leuite
debēt intelligere vigintiduos libros ve. te. k Cligintū dō
mini tetragrāmaton q̄busdā grecis vo. t̄c. Dicūt̄ ē su
pra q̄ post reparatiōe tēpli Esdras alias l̄ras repperit̄: tamē
vsc̄ ad tēpus illud samaritani et hebrei easdē l̄ras habuerūt̄.
Et hoc patet: quia Et nomen dñi tetragrāmaton t̄c. Tetra/
grāmaton interpt̄at̄ quattuor litteraz. et cōponit̄ a tetra qđ ē
quattuor: et grāma quod est littera. Est autē nomen domini
quod erat in lamina aurea que super thyaraz fronti p̄tificis
iminebat Exo. xxvii. f. et quattuor litteraz scribebat s. iōth: he:
vau et heth. Et h̄m Hiero. i. quadā epistola ad marcellā. Iōth
interpt̄at̄ p̄ncipiū. vau et he ista: heth vita: et ē ita intelligēda in
terptatio. Iste sc̄ p̄ps q̄ p̄ legalē pontificē figuraēt̄ est p̄ncipiū
vite: id est actor vite spiritualis: scilicet per incarnationē et pas-
sionē suam. Aliam interpretationē inuenies in postillis.

i Sed et psalmi t̄c. Adhuc ostēdit q̄ vigintiduo littere

sūt apud hebreos p̄ q̄nḡ psalmos q̄ ap̄d ip̄os q̄ om̄es l̄ras al-

phabeti digerunt̄: t̄n in ep̄la quadam ad marcellaz non facit

Hieronim⁹

Expositio Brito.

Incipit expositio fratris Britonis ordinis minorū sup̄ plo-
gū sancti Hieronymi galeatu.

Igit̄ et duas litteras t̄c. In isto plogo vñsa
tur intēto Hieronymi circa q̄nḡ. Primo em̄ t̄c
tēdit ostēdere n̄uerō librorū veteri testamēti. Et
hoc facit duplicitē. s. p̄ l̄ras et figurās. Per lit-
teras em̄ hebraici alphabeti: et figurās vete. te/
stamēti ostēdit vigintiduos esse libros p̄ collati-
one numeri. et hoc facit in p̄ncipio istius plogi. Sz s̄m figurā ī
introductionē de Apocalypsi. cōputant̄. xxiij. libzi. vide vñtra me-
diū plogi. Secūdo catalogus librorū ponit̄: et in legē p̄phās:
et agiographa distinguūt̄/ibi: Primo ap̄l eos liber t̄c. Ter-
cio ostēdit hui⁹ plogi vñtilitatē. s. vt sciām̄ librorū canonis et apo-
cryphorū distinctionē/ibi: Hic plogus scripturaz. Quarto ser-
monē apostraphat ad lectorē. Et facit tria. Primo rogat ne ip̄i
us intētionē querat: dicēdo q̄ l̄x. interpt̄es reprehendere inten-
dat/ibi: Que cū ita se habeat t̄c. Deinde monet vt istius opis
lectioni attēdat/ibi: Legē ergo p̄mū t̄c. Ad vñtmū p̄sulit ei. vt
cū alijs